

Protocol Grensoverschrijdend Gedrag

Datum: 15-09-2021

Versie: 1.0

Directeur: Ronny Vincken

Inleiding

September 2021

In schooljaar 2021-2022 zal de PBS-aanpak op De Regenboog schoolbreed worden geïmplementeerd. Direct na de herfstvakantie zal hier op een studiedag teambreed aan worden gewerkt. In de bovenbouw (groep 6 t/m 8) is de behoefte om bij de start van het schooljaar echter al een aantal eenduidige gedragsafspraken te hanteren, gebaseerd op het PBS-gedachtegoed.

In de kern moet er een aantal zaken worden afgesproken:

1. Wat zijn de (gedrags)afspraken in de klas?
NB: deze kunnen samen met de kinderen in de eerste week worden opgesteld en kunnen per klas enigszins verschillen
2. Hoe bekrachtigen/stimuleren we het gewenste gedrag? (systeem van belonen)
3. Hoe gaan we consequent om met ongewenst gedrag? (systeem van sanctioneren)

Context van het protocol:

CBS De Regenboog is een school die zoveel mogelijk probeert in te spelen op de mogelijkheden van haar leerlingen. Passend onderwijs en het streven naar onderwijs op maat zijn daarbij sleutelwoorden. De school streeft ernaar te doen wat ze belooft. Een realistische- en professionele inschatting van de grenzen van haar kunnen is daarin van groot belang. Met name daar waar er sprake is van ernstig grensoverschrijdend gedrag van leerlingen, staat de veiligheid van andere leerlingen, ouders en teamleden voorop.

Definitie grensoverschrijdend gedrag op de CBS De Regenboog:

Wij definiëren grensoverschrijdend gedrag als volgt: Gedrag waardoor de veiligheid en het gevoel van veiligheid en/of eigenwaarde binnen de schoolomgeving wordt aangetast.

We maken hierbij onderscheid tussen ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag.

Kenmerken van grensoverschrijdend gedrag:

- Verbale en/of schriftelijke (bijv. middels social media) agressie : grof en kwetsend taalgebruik naar medeleerlingen, andere ouders en/of teamleden. Hiertoe worden ook discriminerende, racistische en/of seksueel getinte opmerkingen gerekend en het bedreigen of intimideren van anderen.
- Fysieke agressie: zoals slaan, schoppen, bijten en bespugen van medeleerlingen, andere ouders en/of personeelsleden. Ook het gooien van spullen naar personen wordt hiertoe gerekend.
- Seksuele intimidatie of seksueel getinte aandacht.
- Moedwillig mee naar school nemen van gevaarlijke wapens of andere ongewenste zaken zoals alcohol of drugs.
- Het moedwillig verstoren van de orde binnen of buiten de groep.
- Het moedwillig vernielen of onvreemden van materiaal.
- Weglopen buiten de invloedssfeer van de school.

Interpretatie van grensoverschrijdend gedrag bij leerlingen:

- Corrigeerbaarheid van de leerling: kan de leerling gestopt worden?
- Frequentie van het grensoverschrijdend gedrag: incidenteel of structureel?
- Leeftijdsadequaat handelen: wanneer een kleuter een medeleerling slaat kan dat een andere lading hebben dan wanneer een bovenbouwleerling dat doet. De inschatting hiervan is aan de professional die een afweging maakt op grond van de ontwikkelingspsychologie. Op grond hiervan kan gesteld worden dat een leerling van 9 ã 10 jaar een ontwikkeld empathisch vermogen heeft.

Actie bij grensoverschrijdend gedrag:

- Tijdens een incident neemt een collega de bewuste leerling tijdelijk over.
- Indien aanwezig wordt de hulp van de intern begeleider ingeroepen.

Wanneer de rust is teruggekeerd en er een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de bewuste leerling en de leerkracht wordt bepaald:

- of de leerling terug kan naar de groep
- of de leerling een dag(deel) met gericht werk doorbrengt in een andere groep

Grensoverschrijdend gedrag van ouders/verzorgers

Naast bovenstaande zaken gelden voor ouders/verzorgers ook de onderstaande omgangsvormen:

- We maken geen misbruik van onze macht.
- We vallen een ander niet fysiek en/of psychisch lastig, bedreigen een ander niet, vallen een ander niet aan en negeren een ander niet.
- We dringen onze mening niet op aan een ander.
- We dringen niet binnen in de persoonlijke levenssfeer van een ander.
- We hebben een respectvolle houding ten opzichte van elkaar.

Bij incidenten waarbij ouders/verzorgers grensoverschrijdend gedrag hebben vertoond, kan de directie de volgende acties ondernemen:

- Afhankelijk van de ernst van het grensoverschrijdend zal er door de directie eerst een gesprek worden gevoerd met de betrokkenen. Zij ontvangen vervolgens een gespreksverslag waarin duidelijk staat verwoord welk gedrag is waargenomen en dat de school dat niet accepteert. Dit gespreksverslag wordt in het leerlingdossier opgenomen.
- Bij herhaling of bij een eerste, zeer ernstig incident kan de directie besluiten de betreffende ouder(s) tijdelijk de toegang tot de school en het schoolplein te ontzeggen. Deze maatregel wordt vermeld in het leerlingdossier.
- Bij structureel wangedrag kan de directie besluiten tot schorsing en/of verwijdering van de leerling o.b.v. het gedrag van de ouder(s)/verzorger(s).

Afspraken voor de leerkrachten

Dit protocol is geschreven als richtlijn voor de handeling bij grensoverschrijdend gedrag. Als leerkracht dien je op de hoogte van zijn van het protocol en daarnaar handelen. Het is belangrijk dat we op dezelfde manier handelen en eenduidig zijn. Hieronder een paar afspraken hierover.

- Communiceer ieder incident **dezelfde dag** met ouders. Dit kan telefonisch. Maak op een zo kort mogelijke termijn een afspraak met de ouders/verzorgers. Het liefst dezelfde dag nog of de volgende dag. Wij hebben hun medewerking nodig.
- Je brengt de IB-er en directie op de hoogte van het incident.
- Je stelt **binnen één week** een incidentbeschrijving op en levert dit digitaal aan bij de intern begeleider
- Je vult het 'Registratieformulier Incident' in bij **ieder** incident.
- Als een leerling twee keer grensoverschrijdend gedrag vertoont op één dag, vul je 2 formulieren in, één per incident.
- Het formulier dient ondertekend te worden door ouders en/of leerling. Dit bewaar je in de Zorgmap van de klas én de gescande versie in het leerlingdossier in Esis.

(Gedrags)Afspraken in de klas

Aan het begin van elk schooljaar bespreekt de leerkracht met de leerlingen hoe gewenst gedrag in de klas er volgens hen uit ziet ten aanzien van:

- Leren;
- Werken;
- Spelen;
- Omgaan met elkaar.

We spreken af te komen tot maximaal 5 tot 6 'gedragsafspraken'.

Deze afspraken worden duidelijk zichtbaar in iedere klas opgehangen.

Elke groep maakt wekelijks met elkaar een klassenafpraak om deze gedurende het schooljaar te borgen.

Groepsvormingsactiviteiten

Om van een klas een groep te maken, wordt er in de eerste schoolweken extra tijd ingepland voor groepsvormende activiteiten.

Algemene gedragsafspraken geldend voor alle groepen:

- WC-gebruik: niet voor 9 uur 's ochtends. Niet tijdens de instructie. Max. 1 leerling per klas. Gebruik rood/groen wc-bordje bij de klassendeur. Groepen 1/2 bouwen dit op.
- Lopen door school met je groep: Altijd in een rij. Iedereen is stil. Dit geldt ook bij het einde van de schooldag als je je groep naar de uitgang brengt.
- Ongewenst gedrag buiten de school (bv. uitstapjes, in de bus naar gym etc.): De betreffende leerling blijft een volgende keer op school met (straf)werk.
- TSO: Afspraken met TSO-coördinator en vrijwilligers worden nog doorgenomen door Ronny.

Systeem van belonen

In de klassen wordt de nadruk gelegd op het bekrachtigen van gewenst gedrag. Dit doen wij door:

1. Het geven van complimenten;
2. Het geven van non-verbale bekrachtiging;
3. Het beloningssysteem waarbij gespaard wordt voor individuele en groepsbeloningen

Gewenst gedrag wordt gestimuleerd door het geven van complimenten en beloningen voor goed gedrag.

Individuele beloningen

De groepen 4 t/m 8 gebruiken hiervoor ClassDojo waarin alle kinderen individueel punten kunnen verdienen wanneer zij zich goed houden aan de gemaakte gedragsafspraken. Wanneer een aantal punten is bereikt, kunnen leerlingen kiezen uit een individuele beloning. Deze zijn in twee categorieën: Een lijstje met beloningen waaruit je kunt kiezen als je tussen de 10 en 20 punten hebt gehaald en een lijstje met beloningen waaruit je kunt kiezen als je meer dan 20 punten hebt. De twee lijstjes met individuele beloningen stel je op de eerste schooldag samen op met de kinderen.

De groepen 1 en 2 belonen individueel door een complimenten, klusjes, stickers etc.
De groepen 3 gebruiken Classdojo per groepje.

- NB:**
- punten uitdelen voor goed gedrag kan gedurende de hele dag
  - Niet alle kinderen die goed gedrag vertonen (bv. gelijk stil zijn na stilteteken) hoeven op dat moment een beloningpunt te krijgen: beloon 1 of een aantal en zorg voor 'spreiding'.
  - Kinderen kunnen gedurende de hele week hun beloning 'verzilveren' (mits er ruimte voor is in hun rooster). Punten worden dan in mindering gebracht in hun ClassDojo.

Groepsbeloning

Je kunt ook beloningpunten uitdelen aan de hele groep bij goed gedrag. Deze punten houd je op een whiteboard of apart fysiek lijstje naast het digibord bij. Wanneer de groep 10 punten heeft verdiend, volgt er een groepsbeloning. Deze is op een vast moment in de week, bv. op vrijdagmiddag. Op de eerste schooldag stel je samen met de kinderen ook een lijstje met groepsbeloningen op.

Groepen 1 en 2 passen beloningen toe door filmpje, buitenspelen etc. Groepen 1 en 2 gebruiken geen whiteboard. De leerkrachten benoemen wel positief groepsgedrag.

Consequenties bij ongewenst gedrag

Wanneer kinderen zich niet aan de gemaakte gedragsafspraken houden (bv. door de instructie praten), handelt de leerkracht als volgt:

- 1^e keer: waarschuwing 1 (en de leerling vragen en de kans geven het gewenste gedrag te laten zien)
- 2^e keer: waarschuwing 2 (laatste kans om gewenste gedrag in de klas te laten zien. Benoemen dat wanneer dit onverhoopt niet lukt, de leerling volgende keer een time out krijgt)
- 3^e keer: Time Out

Time Out

In de hal op de eerste etage en twee etage zijn vaste time out-plekken. Hier staat een stoel en er is zicht op een klok. Een Time out duurt 5 minuten. Het kind houdt zelf de tijd bij en komt zelfstandig na 5 minuten weer rustig in de klas. De 5 minuten gemiste lestijd moet het kind na schooltijd inhalen (dus 5 minuten langer in de klas blijven om werk te doen). Groepen 1/2 en 3 hebben de time out plek in de klas.

Consequenties na twee keer Time Out

Een leerling kan maximaal twee keer per dag een time out krijgen volgens bovenstaande procedure. Bij een derde keer (dus het moment dat een leerling een derde time out zou krijgen, eigenlijk na 8 waarschuwingen en twee time outs..) wordt de leerling naar de directeur gestuurd (bij afwezigheid directeur naar IB).

In zulke gevallen worden de ouders ook (telefonisch) ingelicht over het gedrag van hun kind. Dit gebeurt door de leerkracht na schooltijd.

Consequenties bij groot ongewenst gedrag

Wanneer er sprake is van groot ongewenst gedrag, wordt de Time Out-procedure overgeslagen. Het kind / de kinderen worden dan direct naar de directeur gestuurd.

Groot ongewenst gedrag is bv. het gebruiken van fysiek geweld (vechtpartijen etc.).

Bijlage 1: Registratieformulier Incident

Registratieformulier Incident			
			
Naam		Geboortedatum	
Groep		Leerkracht	
Datum incident		Plaats	
Tijdstip		Rapporteur	
Andere betrokken			
Soort van incident:			
<p>☐ verbale en/of schriftelijke agressie tegen medeleerlingen / personeel (doorhalen wat niet van toepassing is)</p> <p>☐ fysieke agressie tegen medeleerlingen / personeel (doorhalen wat niet van toepassing is)</p> <p>☐ seksuele intimidatie of seksueel getinte aandacht.</p> <p>☐ agressie gericht op materiaal, schade</p> <p>☐ bedreiging</p> <p>☐ anders, nl.:</p>			
Korte omschrijving van het incident			
Toegepaste interventie (door wie)			
Genomen maatregel (door wie) en contact ouders / verzorgers			
Eventuele vervolg maatregel (door wie)			
Opmerkingen			

Datum:

.....

Handtekening ouders:

.....

Bijlage 2

Datum:

Onderwerp: Grensoverschrijdend gedrag.

Aan: de ouders/verzorgers van [naam],

Vandaag bent u door de groepsleerkracht van uw [zoon/dochter] op de hoogte gebracht van zijn/haar gedrag dat wij als school *grensoverschrijdend* noemen.

Wij vinden het belangrijk dat er binnen onze school een veilig en prettig leerklimaat heerst. Het gedrag van uw [zoon/dochter] valt buiten de grenzen die wij hebben afgestemd met elkaar. Omdat dit gedrag al eerder zichtbaar is geweest geven we uw [zoon/dochter] deze brief mee om u te informeren.

Uw [zoon/dochter] zal vandaag een dagdeel buiten de groep verblijven. De groepsleerkracht heeft u dit al meegedeeld. Er zal passend werk klaarliggen. We zien dit niet als oplossing van de problematiek, maar willen wel een signaal afgeven dat het gedrag niet acceptabel is. We willen u vragen deze brief ondertekend retour mee te geven aan de groepsleerkracht. Ook willen we u erop wijzen dat bij aanhoudend grensoverschrijdend gedrag de maatregelen strenger worden en er contact met u gezocht zal worden door de directie. Natuurlijk hopen we dat dit niet nodig is.

Naast deze strikte maatregelen staat de zorg rondom uw [zoon/dochter] centraal. Wat heeft hij/zij nodig om dit gedrag te stoppen? Het is goed dit met de groepsleerkracht en eventueel de intern begeleider te bespreken. U bent van harte uitgenodigd om dit gesprek te voeren.

Wanneer u vragen heeft kunt u contact opnemen met de groepsleerkracht of de directie.

Met vriendelijke groet,

[naam en functie ondertekenaar]